

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 20.11.2015 р. N 24797/6/99-99-22-04-02-15

Про надання податкової консультації

Державна фіскальна служба України розглянула лист [...] про надання податкової консультації щодо відновлення платниками податків втрачених документів, що є предметом перевірки, у тому числі, норм законодавства, на яких ґрунтується вимога про надання документів по взаємовідносинах з контрагентами за межами 1095-денного терміну їх зберігання..., та повідомляє таке.

Правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні визначає [Закон України від 16 липня 1999 року N 996-XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"](#) (далі - Закон).

Згідно з [пунктом 2 статті 3 Закону](#) бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку.

Відповідно до вимог [пункту 1 статті 9 Закону](#) підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення.

Згідно з [пунктом 3 статті 8 Закону](#) відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

Крім того, [пунктом 6.1 Положення](#) про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджено [наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 N 88](#), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05.06.95 за N 168/704 (далі - Положення N 88), зазначено, що первинні документи та облікові реєстри, що пройшли обробку, бухгалтерські звіти і баланси підлягають обов'язковій передачі до архіву.

Згідно з [пунктом 6.6 Положення N 88](#) строк зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської та іншої звітності в архіві підприємства, установи визначається згідно з нормативно-правовим актом з питань визначення строків зберігання документів, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства.

Перелік типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із

зазначенням строків зберігання документів, затверджено [наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 N 578/5](#).

Крім того, порядок ведення обліку та терміни зберігання документів визначено [Податковим кодексом України від 02 грудня 2010 року N 2755-VI](#) із змінами і доповненнями (далі - Кодекс). Так, відповідно до [пункту 44.1 статті 44 Кодексу](#) для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

[Пунктом 44.3 статті 44 Кодексу](#) визначено, що платники податків зобов'язані забезпечити зберігання документів, визначених у [пункті 44.1 статті 44](#), а також документів, пов'язаних із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, не менш як 1095 днів з дня подання податкової звітності, для складення якої використовуються зазначені документи, а у разі її неподання - з передбаченого Кодексом граничного терміну подання такої звітності.

Крім того, [пунктом 44.4 статті 44 Кодексу](#) передбачено терміни зберігання документів у разі адміністративного і судового оскарження прийнятого за результатами перевірки податкового повідомлення-рішення.

У разі ліквідації платника податків документи, визначені у [пункті 44.1 статті 44 Кодексу](#), за період діяльності платника податків не менш як 1095 днів, що передували даті ліквідації платника податків, в установленому законодавством порядку передаються до архіву.

Згідно із [пунктом 44.5 статті 44 Кодексу](#) у разі втрати, пошкодження або дострокового знищення документів, зазначених в [пунктах 44.1 і 44.3 статті 44 Кодексу](#), платник податків зобов'язаний у п'ятиденний строк з дня такої події письмово повідомити контролюючий орган за місцем обліку в порядку, встановленому Кодексом для подання податкової звітності, та контролюючий орган, яким було здійснено митне оформлення відповідної митної декларації.

Платник податків зобов'язаний відновити втрачені документи протягом 90 календарних днів з дня, що настає за днем надходження повідомлення до контролюючого органу.

У разі неможливості проведення перевірки платника податків у випадках, передбачених цим підпунктом, терміни проведення таких перевірок переносяться до дати відновлення та надання документів до перевірки в межах визначених [пунктом 44.5 статті 44 Кодексу](#) строків.

Що стосується відновлення документів, то порядок дій у разі втрати первинних документів визначено [пунктом 6.10 Положення N 88](#).

Зокрема, у разі пропажі або знищення первинних документів, облікових реєстрів і звітів керівник підприємства, установи письмово повідомляє про це правоохоронні органи та наказом призначає комісію для встановлення переліку відсутніх документів та розслідування причин їх пропажі або знищення.

Для участі в роботі комісії запрошуються представники слідчих органів, охорони і державного пожежного нагляду.

Результати роботи комісії оформляються актом, який затверджується керівником підприємства, установи. Копія акта надсилається органу, в сфері управління якого перебуває підприємство, установа, а також державній податковій інспекції - підприємствами та місцевому фінансовому органу - установами, в 10-денний строк.

Що стосується вимоги про надання документів по взаємовідносинах з контрагентами за межами 1095-денного терміну їх зберігання, то відповідно до [пункту 102.1 статті 102 Кодексу](#) контролюючий орган, крім випадків, визначених [пунктом 102.2 цієї статті](#), має право самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Кодексом, не пізніше закінчення 1095 дня (2555 дня у разі проведення перевірки контрольованої операції відповідно до [статті 39 цього Кодексу](#)), що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації, звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, визначеної [пунктом 133.4 статті 133 цього Кодексу](#), та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така податкова декларація була надана пізніше, - за днем її фактичного подання.

У разі подання платником податку уточнюючого розрахунку до податкової декларації контролюючий орган має право визначити суму податкових зобов'язань за такою податковою декларацією протягом 1095 днів з дня подання уточнюючого розрахунку.

При цьому у випадках, визначених [пунктом 102.2 статті 102 Кодексу](#), грошове зобов'язання може бути нараховане або провадження у справі про стягнення такого податку може бути розпочате без дотримання строку давності, визначеного в абзаці першому [пункту 102.1 статті 102 Кодексу](#).

При цьому відповідно до абзацу першого [пункту 44.1 статті 44 Кодексу](#) дані податкової декларації повинні бути підтверджені первинними документами, регістрами бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим [пункту 44.1 статті 44 Кодексу](#).

Крім того, зазначаємо, що відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року N 375](#), Міністерство фінансів України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, державну політику у сфері бухгалтерського обліку та забезпечує формування та реалізацію єдиної державної податкової, митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства.

Голова

Р. М. Насіров